

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

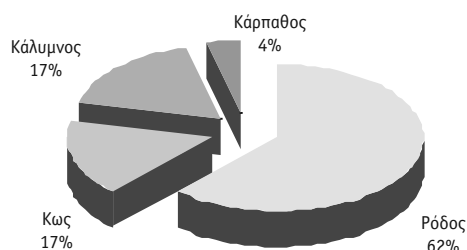
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

4.1 Γενικά στοιχεία

Τα 2.056 ερωτηματολόγια που απαντήθηκαν από τα νοικοκυριά αντιστοιχούσαν σε 6.415 άτομα και κατανεμήθηκαν στα τέσσερα Επαρχία του νομού ως εξής:

1. Το 62% των ατόμων στο Επαρχείο Ρόδου
2. Το 17,4% στο Επαρχείο Καλύμνου
3. Το 16,7% στο Επαρχείο Κω
4. Το 3,9% στο Επαρχείο Καρπάθου

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.1
Ποσοστό ερωτωμένων κατά επαρχείο

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1
Δείγμα ανά Επαρχείο

Επαρχείο	Δείγμα	Ποσοστό %
Ρόδου	3.977	62%
Κω	1.072	16,7%
Καλύμνου	1.115	17,4%
Καρπάθου	252	3,9%
Σύνολο	6.415	100%

4.2 Κύριο επάγγελμα

Από τα 6.415 άτομα του δείγματος του Νομού Δωδεκανήσου, τα 2.451 δήλωσαν ότι εργάζονται και τα 192 ότι είναι άνεργα. Οι εργαζόμενοι του δείγματος σε όλο το Νομό απασχολούνται κατά μέσο όρο 68,96% στον τριτογενή τομέα, κατά 22,53% στο δευτερογενή και κατά 8,51% στον πρωτογενή.

Τα ποσοστά αυτά είναι περίπου ίδια για το Επαρχείο Ρόδου και Καρπάθου. Ειδικότερα, στο Επαρχείο Ρόδου το 69,6% των εργαζόμενων απασχολείται στον τριτογενή τομέα, το 21,7% στο δευτερογενή και το 8,7% στον πρωτογενή. Στο Επαρχείο Καρπάθου το 66,3% απασχολείται στον τριτογενή, το 24,6% στο δευτερογενή και το 9,1% στον πρωτογενή τομέα. Διαφοροποίηση παρατηρείται στα Επαρχεία Κω και Καλύμνου. Πιο συγκεκριμένα, στην περιφέρεια του Επαρχείου Κω το 72,8% των εργαζομένων απασχολείται στον τριτογενή τομέα. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το συγκεκριμένο ποσοστό είναι το μεγαλύτερο ποσοστό απασχόλησης σ' αυτόν τον τομέα που παρατηρείται σε όλα τα Επαρχεία. Στο δευτερογενή τομέα απασχολείται το 22,3% ενώ στον πρωτογενή το 4,3%, που αποτελεί το μικρότερο ποσοστό απασχόλησης σ' αυτόν τον τομέα σε όλα τα Επαρχεία. Η εικόνα αυτή πιθανόν να οφείλεται στο ότι τα τελευταία χρόνια το Επαρχείο, και πιο συγκεκριμένα το νησί της Κω, γνωρίζει ραγδαία ανάπτυξη στον τομέα του τουρισμού και των επαγγελματιών παροχής υπηρεσιών. Αντίθετη εικόνα παρουσιάζει το Επαρχείο Καλύμνου, στο οποίο συναντάται το μικρότερο ποσοστό απασχόλησης (62,1%) στον τριτογενή τομέα σε επίπεδο Νομού, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν είναι αρκετά υψηλό αν συγκριθεί με το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο χώρας (55,49%). Στο ίδιο Επαρχείο συναντάται και το μεγαλύτερο ποσοστό απασχόλησης στο πρωτογενή τομέα 13,2%. Ο δευτερογενής τομέας κινείται στα ίδια ποσοστά (24,7%) που ισχύουν σε όλο το Νομό.

Το 11,9% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολείται στον ιδιωτικό τομέα (μοντέλα, πωλητές και ασκούντες συναφή επαγγέλματα), το 10,6%

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2
Ποσοστό απασχόλησης ανά τομέα στα Επαρχεία

Τομέας οικονομίας	Νομός	Επαρχεία			
		Δωδεκανήσου	Ρόδου	Κω	Καλύμνου
Πρωτογενής	8,5%	8,7%	4,3%	13,2%	9,1%
Δευτερογενής	22,5%	21,7%	22,9%	24,7%	24,6%
Τριτογενής	69%	69,6%	72,8%	62,1%	66,3%

στον τομέα παροχής προσωπικών υπηρεσιών και το 9,6% εργάζονται ως τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων. Αυτοί που απασχολούνται αποκλειστικά στη γεωργία και την αλιεία κατέχουν το μικρότερο ποσοστό στην κατηγορία επαγγελμάτων, πλησιάζοντας κατά μέσο όρο το 2,6%. Οι δέκα κατηγορίες επαγγελμάτων του Νομού με το μεγαλύτερο ποσοστό εργαζομένων παρουσιάζονται στον Πίνακα 4.3.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3

Ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανά κατηγορία επαγγέλματος

Επαγγέλματα	Άτομα	Ποσοστό ανα οικ. ενεργού πληθυσμού
Μοντέλα, πωλητές και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	291	11,9%
Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών	260	10,6%
Τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων	236	9,6%
Πλανόδιοι πωλητές, οικιακοί βοηθοί κ.π.α.ε.	207	8,5%
Υπάλληλοι γραφείου	202	8,3%
Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών	200	8,2%
Διευθύνοντες επιχειρηματίες και προϊστάμενοι	129	5,3%
Εκπαιδευτικοί	118	4,8%
Οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού	111	4,5%
Μηχανικοί, εφαρμοστές και συντηρητές μηχανών και ηλεκτρικού	75	3%
Γεωργοί ειδικευμένοι κυρίως στην καλ/γεια δένδρων	73	3%
Ειδικευμένοι αλιείς και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	53	2,1%
Ειδικευμένοι επί των πωλήσεων	50	2,1%

Οι κύριες κατηγορίες επαγγελμάτων που ασκούνται στην περιφέρεια του Επαρχείου Ρόδου ανήκουν στον τριτογενή τομέα. Το 13,1% των εργαζομένων δραστηριοποιείται στον ιδιωτικό τομέα (μοντέλα, πωλητές και ασκούντες συναφή επαγγέλματα), το 10,1% υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών και

το 9,9% απασχολούνται στον τομέα παροχής προσωπικών υπηρεσιών. Οι τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων αποτελούν το 9,2% των εργαζομένων, οι διευθυντές, επιχειρηματίες και προϊστάμενοι το 4,9% και, τέλος, οι γεωργοί (ειδικευμένοι στην καλλιέργεια δέντρων) το 4,2%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3α
Επάγγελμα (κύριο) Επαρχείο Ρόδου

Επάγγελμα	Ποσοστό
Μοντέλα, πωλητές και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	13,1%
Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών	10,1%
Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών	9,9%
Τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων	9,2%
Υπάλληλοι γραφείου	8,3%
Πλανόδιοι πωλητές, οικιακοί βοηθοί κ.π.α.ε.	7,1%
Διευθυντές επιχειρηματίες και προϊστάμενοι	4,9%
Εκπαιδευτικοί	4,8%
Γεωργοί ειδικευμένοι κυρίως στην καλλιέργεια δένδρων	4,2%
Οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού	4,0%

Στο Επαρχείο Κω οι δέκα συχνότερες κατηγορίες επαγγελμάτων που συναντώνται αφορούν τον τριτογενή τομέα. Ένα πολύ μικρό ποσοστό ανήκει στο δευτερογενή τομέα. Αξιοσημείωτη είναι η έλλειψη επαγγελμάτων του πρωτογενούς τομέα ανάμεσα στις πρώτες δέκα κατηγορίες. Το 13,4% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολείται στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών, το 13,2% είναι πλανόδιοι πωλητές, οικιακοί βοηθοί και το 11,0% μοντέλα, πωλητές και ασκούντες συναφή επαγγέλματα. Οι διευθυντές, επιχειρηματίες και προϊστάμενοι καλύπτουν το 5,8% και οι τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων το 9,1%.

Το Επαρχείο Καλύμνου διαφοροποιείται από τα άλλα Επαρχεία του Νομού ως προς τις κατηγορίες επαγγελμάτων που ακολουθεί ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός του. Πρώτοι με ποσοστό 12,6% είναι οι τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων, δεύτεροι, με 10,2%, οι απασχολούμενοι

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3β
Επάγγελμα (κύριο) Επαρχείο Κω

Επάγγελμα	Ποσοστό
Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών	13,4%
Πλανόδιοι πωλητές, οικιακοί βοηθοί κ.π.α.ε.	13,2%
Μοντέλα, πωλητές και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	11,0%
Τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων	9,1%
Υπάλληλοι γραφείου	8,4%
Οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού	6,5%
Διευθυντές επιχειρηματίες και προϊστάμενοι	5,8%
Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών	4,5%
Εκπαιδευτικοί	3,5%
Μηχανικοί εφαρμοστές και συντηρητές μηχανών και ηλεκτρικού	3,2%

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3γ
Επάγγελμα (κύριο) Επαρχείο Καλύμνου

Επάγγελμα	Ποσοστό
Τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων	12,6%
Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών	10,5%
Ειδικευμένοι αλιείς και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	9,9%
Μοντέλα, πωλητές και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	9,0%
Υπάλληλοι γραφείου	9,0%
Πλανόδιοι πωλητές, οικιακοί βοηθοί κ.π.α.ε.	8,4%
Εκπαιδευτικοί	7,2%
Διευθυντές επιχειρηματίες και προϊστάμενοι	3,9%
Μηχανικοί εφαρμοστές και συντηρητές μηχανών και ηλεκτρικού	3,3%
Οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού	3,0%
Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών	3,0%

στον τομέα παροχής προσωπικών υπηρεσιών και τρίτοι με ποσοστό 9,9% οι ειδικευμένοι αλιείς. Από τα συγκεκριμένα στοιχεία διαφαίνεται ότι το Επαρχείο Καλύμνου δεν έχει διαβρωθεί ακόμη έντονα από τη «τουριστική βιομηχανία» που είναι εξαπλωμένη σε όλο το Νομό. Οι κατηγορίες επαγγελματιών που ασκούν οι κάτοικοι παρουσιάζουν μια συνέχεια μέσα στο χρόνο, χωρίς βέβαια αυτό να προεξοφλεί ότι τα επόμενα χρόνια θα εξακολουθεί να υπάρχει η ίδια εικόνα. Η ενασχόληση με τον τριτογενή τομέα και την παροχή υπηρεσιών σταδιακά και συνεχώς αυξάνει. Από την άλλη πλευρά, τεχνίτες και κυρίως αλιείς αντιμετωπίζουν μεγάλα προβλήματα εξεύρεσης εργασίας.

Στο Επαρχείο Καρπάθου οι περισσότεροι εργαζόμενοι, σε ποσοστό 14,3%, δήλωσαν διευθυντές, επιχειρηματίες και προϊστάμενοι, το 13% υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών και το 9,1% οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού. Οι γεωργοί (πολυκαλλιεργητές) καλύπτουν το 5,2%. Παρατηρείται ένα αρκετά υψηλό ποσοστό διευθυντών και επιχειρηματιών, που πιθανότατα οφείλεται στο ότι οι περισσότεροι Καρπάθιοι παλιννοστούντες αυτοαπασχολήθηκαν δημιουργώντας δικές τους επιχειρήσεις και ξενοδοχεία. Οι γεωργοί είναι πολυκαλλιεργητές, διότι τα προϊόντα τους προορίζονται κυρίως για αυτοκατανάλωση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3δ
Επάγγελμα (κύριο) Επαρχείο Καρπάθου

Επάγγελμα	Ποσοστό
Διευθυντές επιχειρηματίες και προϊστάμενοι	14,3%
Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών	13,0%
Οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού	9,1%
Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών	7,8%
Τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων	7,8%
Πλανόδιοι πωλητές, οικιακοί βοηθοί κ.π.α.ε.	6,5%
Γεωργοί πολυκαλλιεργητές	5,2%
Μοντέλα, πωλητές και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	3,9%
Εκπαιδευτικοί	3,9%

Συγκρίνοντας τα τέσσερα Επαρχεία ως προς τη διάρθρωση των κατηγοριών επαγγέλματος συμπεραίνεται ότι:

- Στο Νομό επικρατούν οι κατηγορίες επαγγελματιών που ανήκουν στον τριτογενή τομέα. Εξάιρεση αποτελεί το Επαρχείο Καλύμνου στο οποίο οι τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων και οι αλιείς παρουσιάζονται σε μεγαλύτερα ποσοστά από τους απασχολούμενους του συγκεκριμένου Επαρχείου στον τριτογενή τομέα.
- Στο Επαρχείο Καρπάθου με μεγάλη διαφορά προηγούνται οι διευθυντές, επιχειρηματίες και προϊστάμενοι, λόγω της επιστροφής των μεταναστών και της ενασχόλησης αυτών με δικές τους επιχειρήσεις.
- Το μεγαλύτερο ποσοστό γεωργών συναντάται στο Επαρχείο Ρόδου και Καρπάθου. Αντίθετα, αλιείς υπάρχουν κυρίως στο Επαρχείο Καλύμνου. Οι κτηνοτρόφοι αντιπροσωπεύουν μόλις το 0,9% των εργαζομένων σε όλο το Νομό.
- Στο δευτερογενή τομέα έχουν αναπτυχθεί κυρίως οι κατασκευές. Συναντώνται τεχνίτες κτιρίων και χειριστές μηχανημάτων στην επικράτεια του Νομού, ωστόσο υπάρχει έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού στο μεταποιητικό και βιοτεχνικό τομέα (ξυλουργία, υφαντουργία, κεραμική κ.τ.λ.).

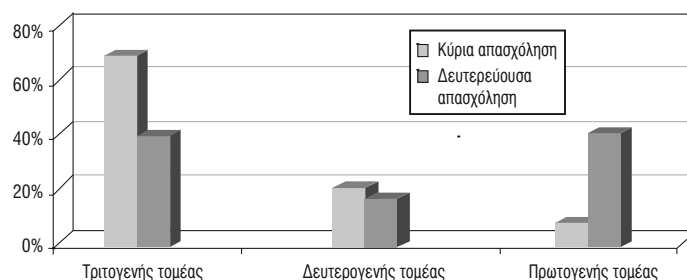
4.3 Δευτερεύον επάγγελμα

Από τους 2.451 εργαζόμενους του Νομού, το 5% (δηλ. 128 άτομα) δήλωσε ότι ασκεί δεύτερο επάγγελμα. Οι περισσότεροι (19%) απασχολούνται στη δεντροκαλλιέργεια (ελιές, εσπεριδοειδή κ.τ.λ.), το 11,6% στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών, το 10,2% στην παροχή υπηρεσιών προστασίας και το 8,4% είναι τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων.

Αν γίνει κατηγοριοποίηση κατά τομείς παραγωγικότητας διαπιστώνεται ότι οι περισσότεροι εργάζονται στον τριτογενή τομέα. Πιο συγκεκριμένα, το 43,75% των ατόμων που ασκεί δεύτερη εργασία απασχολείται στον τριτογενή τομέα, το 39,06% στον πρωτογενή τομέα και το 17,19% στο δευτερογενή. Η διαφορά που προκύπτει από την κύρια και τη δευτερεύουσα απασχόληση σε επίπεδο Νομού είναι ότι στο δευτερεύον επάγγελμα τη δεύτερη θέση καταλαμβάνει ο πρωτογενής τομέας και όχι ο δευτερογενής. Οι περισσότεροι, όπως διαπιστώθηκε, έχουν στην κατοχή τους κάποια έκταση, με την οποία ασχολούνται κατά τους χειμερινούς μήνες για να αυξήσουν τα εισοδήματά τους.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των εργαζομένων που ασκεί δεύτερο επάγγελμα στο Επαρχείο Ρόδου απασχολείται στον πρωτογενή τομέα. Το 22,2%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.2
*Τομείς παραγωγικότητας στην κύρια και δευτερεύουσα απασχόληση
 στο Ν. Δωδεκανήσου*

των εργαζομένων δηλώνουν γεωργοί, ειδικευμένοι κυρίως στην καλλιέργεια δένδρων (ελιές, εσπεριδοειδή, κτλ), το 11,1% γεωργοί, ειδικευμένοι σε μια ετήσια καλλιέργεια (σιτηρά, πατάτες, καρπούζια κ.τ.λ.) και το 8,9% απασχολούνται στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών.

Στο Επαρχείο Κω παρατηρείται και στο δεύτερο επάγγελμα η ίδια τάση που υπάρχει και στο κύριο, δηλαδή η ενασχόληση με τον τριτογενή τομέα. Πιο συγκεκριμένα, το 18,8% των ερωτωμένων δηλώνουν ότι απασχολούνται στην παροχή υπηρεσιών προστασίας, το 12,5% στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών, το 12,5% είναι τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων και το 12,5% πλανόδιοι πωλητές, οικιακοί βοηθοί κ.τ.λ.

Οι κατηγορίες επαγγελματιών που ασκούνται ως δεύτερη απασχόληση στο Επαρχείο Καλύμνου αφορούν τον τριτογενή και πρωτογενή τομέα. Το 22,7% απασχολείται στον τομέα παροχής προσωπικών υπηρεσιών, το 18,2% δήλωσε ειδικευμένος κτηνοτρόφος, το 13,6% απασχολείται στην παροχή υπηρεσιών προστασίας και, τέλος, το 13,6% δήλωσε γεωργός ειδικευμένος κυρίως στην καλλιέργεια δέντρων.

Στο Επαρχείο Καρπάθου όλα τα άτομα που δήλωσαν ότι ασκούν δεύτερη εργασία ανήκουν στο κλάδο των εκπαιδευτικών.

4.4 Θέση στο κύριο επάγγελμα

Το 53,6% των εργαζομένων στο Ν. Δωδεκανήσου είναι μισθωτοί, ακολουθούν οι αυτοαπασχολούμενοι-ελεύθεροι επαγγελματίες με ποσοστό 25,9% και μετά οι ημερομίσθιοι με 9,5%. Οι εργοδότες αποτελούν το 6,8% των εργαζομένων, ενώ το 4,2% δήλωσε ότι εργάζεται χωρίς αμοιβή. Από τους τελευταίους, το 90,8% παρέχει τις υπηρεσίες του σε οικογενειακή επιχείρηση.

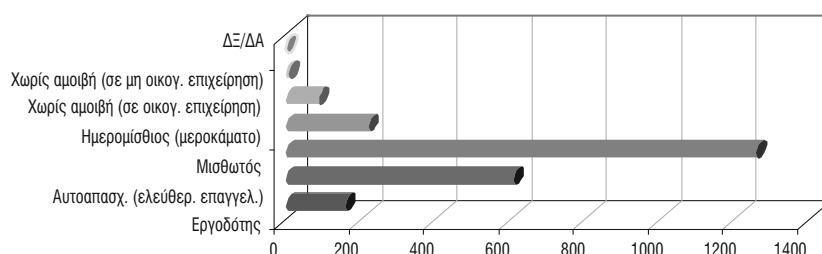
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.4
Θέση στο επάγγελμα Ν. Δωδεκανήσου

Θέση στο κύριο επάγγελμα	Άτομα	Ποσοστό %
Εργοδότης	159	6,8
Ελεύθερος επαγγελματίας	609	25,9
Μισθωτός	1.259	53,6
Ημερομίσθιο	222	9,5
Χωρίς αμοιβή σε οικογενειακή επιχείρηση	89	3,8
Χωρίς αμοιβή σε μη οικογενειακή επιχείρηση	9	0,4
ΔΞ/ΔΑ	1	0,0
Σύνολο	2.348	100%

Το 53,7% των εργαζομένων στην περιφέρεια του Επαρχείου Ρόδου είναι μισθωτοί, το 23,9% αυτοαπασχολούμενοι – ελεύθεροι επαγγελματίες και το 10,4% ημερομίσθιοι. Το ποσοστό των εργοδοτών είναι 7,4%, ενώ το 4,0% εργάζεται σε οικογενειακή επιχείρηση χωρίς αμοιβή και μόλις το 0,5% εργάζεται χωρίς αμοιβή σε μη οικογενειακή επιχείρηση.

Το 60% των εργαζομένων στο Επαρχείο Κω είναι μισθωτοί. Το συγκεκριμένο ποσοστό είναι το μεγαλύτερο από όλα τα Επαρχεία και συγκριτικά με το μέσο όρο του Νομού (53,6%) ιδιαίτερα αυξημένο. Το 24,9% είναι αυτοαπασχολούμενοι – ελεύθεροι επαγγελματίες και το 5,7% ημερομίσθιοι (ποσοστό πολύ πιο χαμηλό από το μέσο όρο των ημερομισθίων του Νομού που φτάνει το 9,5%). Το 4,8% είναι εργοδότες και το 4,6% δουλεύουν σε οικογενειακή επιχείρηση χωρίς αμοιβή.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.3
Θέση στο κύριο επάγγελμα Ν. Δωδεκανήσου

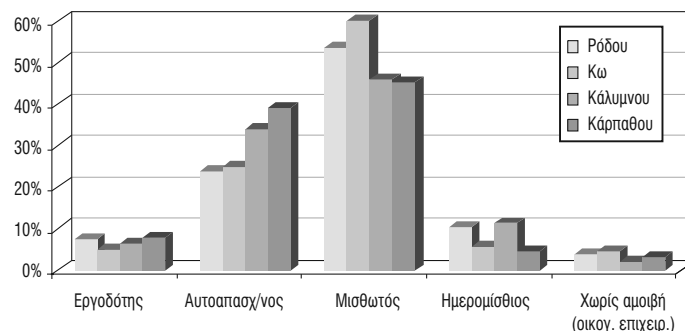
Στο Επαρχείο Καλύμνου οι μισθωτοί αποτελούν το 45,9% των εργαζομένων, οι αυτοαπασχολούμενοι – ελεύθεροι επαγγελματίες το 34% και οι ημερομίσθιοι το 11,6%. Οι εργοδότες το 6,3%, οι εργαζόμενοι σε οικογενειακή επιχείρηση χωρίς αμοιβή το 1,9% και, τέλος, οι εργαζόμενοι χωρίς αμοιβή σε μη οικογενειακή επιχείρηση το 0,6% του συνολικού αριθμού των εργαζομένων.

Οι μισθωτοί εκπροσωπούν το 45,3% των εργαζομένων στο Επαρχείο Καρπάθου, οι αυτοαπασχολούμενοι – ελεύθεροι επαγγελματίες το 39,1%, και οι εργοδότες το 7,8%, αποτελώντας το υψηλότερο ποσοστό από όλα τα Επαρχεία. Οι ημερομίσθιοι αποτελούν το 4,7% και οι εργαζόμενοι σε οικογενειακή επιχείρηση χωρίς αμοιβή το 3,1%.

Συνοψίζοντας:

- Το μεγαλύτερο ποσοστό εξαρτημένης εργασίας (65,7%) συναντιέται στο Επαρχείο Κω, ακολουθεί το Επαρχείο Ρόδου (64,1%) και το Επαρχείο Καλύμνου (57,2%). Το μικρότερο ποσοστό εξαρτημένης εργασίας στο Νομό παρουσιάζεται στο Επαρχείο Καρπάθου (50%).
- Στα Επαρχεία Ρόδου, Κω και Καλύμνου το μεγαλύτερο ποσοστό των εργαζομένων είναι μισθωτοί, ακολουθούν με αρκετά μεγάλη διαφορά (πάνω από 10 ποσοστιαίες μονάδες) οι αυτοαπασχολούμενοι – ελεύθεροι επαγγελματίες και στο τέλος βρίσκονται οι ημερομίσθιοι. Μόνο στο Επαρχείο Καρπάθου διαφοροποιείται η συγκεκριμένη κατάσταση. Υπερέχουν οι μισθωτοί, με μικρή διαφορά από τους αυτοαπασχολούμενους – ελεύθερους επαγγελματίες. Τρίτοι στη σειρά ακολουθούν οι εργοδότες, και όχι οι ημερομίσθιοι όπως συμβαίνει στα άλλα Επαρχεία.
- Στο Επαρχείο Καρπάθου παρατηρείται το μεγαλύτερο ποσοστό εργοδοτών (7,8%) και αυτοαπασχολούμενων – ελεύθερων επαγγελματιών

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.4
Θέση στο κύριο επάγγελμα ανά Επαρχείο

- (39,1%). Τα μικρότερα ποσοστά εμφανίζονται στο Επαρχείο Κω (4,8%) και Επαρχείο Ρόδου (23,9%).
- Οι εργαζόμενοι χωρίς αμοιβή σε οικογενειακή επιχείρηση συναντώνται με το μεγαλύτερο ποσοστό (4,6%) στο Επαρχείο Κω και με το μικρότερο στο Επαρχείο Καλύμνου (1,9%). Σε γενικές γραμμές στο Νομό το συγκεκριμένο ποσοστό είναι χαμηλό (3,8%).
 - Εργαζόμενοι χωρίς αμοιβή σε μη οικογενειακή επιχείρηση παρατηρούνται μόνο στο Επαρχείο Ρόδου (0,5%) και στο Επαρχείο Καλύμνου (0,6%).

4.5 Θέση στο δευτερεύον επάγγελμα

Όσον αφορά τη θέση των ατόμων στη δεύτερη εργασία τους, η εικόνα είναι τελείως διαφορετική με αυτή της κύριας εργασίας. Οι περισσότεροι (το 56,6%) είναι αυτοαπασχολούμενοι, το 20,7% είναι ημερομίσθιοι και το 12,2% μισθωτοί. Οι εργαζόμενοι χωρίς αμοιβή σε οικογενειακή επιχείρηση αποτελούν το 5,3% και οι εργοδότες το 5,2%.

Στο Επαρχείο Ρόδου οι εργαζόμενοι κατά 60,6% στη δεύτερη απασχόλησή τους είναι αυτοαπασχολούμενοι, το 15,5% ημερομίσθιοι, το 12,7% μισθωτοί και το 7% εργοδότες. Τα άτομα που εργάζονται χωρίς αμοιβή σε οικογενειακή επιχείρηση αποτελούν το 4,2% του συνόλου των εργαζομένων που ασκούν δεύτερη εργασία.

Στο Επαρχείο Κω το 36,4% των εργαζομένων που δήλωσαν ότι ασκούν και δεύτερη εργασία είναι ημερομίσθιοι, το 27,3% αυτοαπασχολούμενοι, το 18,2% μισθωτοί και 18,2% εργάζονται χωρίς αμοιβή σε οικογενειακή επιχείρηση. Η κατηγορία των εργοδοτών απουσιάζει πλήρως.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.5

Θέση στο δεύτερο επάγγελμα	Άτομα	Ποσοστό %
Εργοδότης	5	5,2
Ελεύθερος επαγγελματίας	58	56,6
Μισθωτός	13	12,2
Ημερομίσθιο	21	20,7
Χωρίς αμοιβή σε οικογενειακή επιχείρηση	6	5,3
Σύνολο	103	100%

Το 55% των ατόμων που κάνουν δεύτερη δουλειά στο Επαρχείο Καλύμνου είναι αυτοαπασχολούμενοι – ελεύθεροι επαγγελματίες, το 30% ημερομίσθιοι, το 5% εργοδότες, το 5% μισθωτοί και τέλος το υπόλοιπο 5% εργάζονται χωρίς αμοιβή σε οικογενειακή επιχείρηση.

Όλοι οι εργαζόμενοι που ασκούν και δεύτερη εργασία στο Επαρχείο Καρπάθου είναι αυτοαπασχολούμενοι – ελεύθεροι επαγγελματίες.

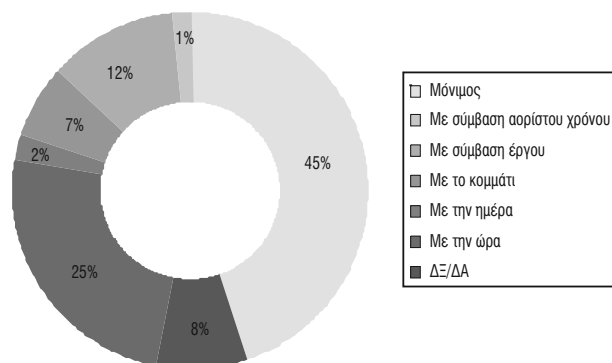
Συνοψίζοντας όσον αφορά τη δευτερεύουσα απασχόληση:

- Σε επίπεδο Νομού το μεγαλύτερο ποσοστό (56,3%) στο δευτερεύον επάγγελμα κατέχουν οι αυτοαπασχολούμενοι – ελεύθεροι επαγγελματίες. Το υψηλότερο ποσοστό εμφανίζεται στο Επαρχείο Καρπάθου (100%) και το χαμηλότερο στο Επαρχείο Κω (27,3%)
- Στα Επαρχεία Ρόδου, Καλύμνου τη πρώτη θέση κατέχουν οι αυτοαπασχολούμενοι, τη δεύτερη οι ημερομίσθιοι και τη τρίτη οι μισθωτοί. Στο Επαρχείο Κω τη πρώτη θέση λαμβάνουν οι ημερομίσθιοι, ακολουθούν οι αυτοαπασχολούμενοι και τέλος στη τρίτη βρίσκονται με ίδιο ποσοστό οι μισθωτοί και αυτοί που εργάζονται χωρίς αμοιβή σε οικογενειακή επιχείρηση.
- Στο Επαρχείο Κω εμφανίζεται το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών που εργάζονται σε οικογενειακή επιχείρηση χωρίς αμοιβή (18,2%) σε αντίθεση με τα Επαρχεία Ρόδου και Καλύμνου που τα ποσοστά είναι πολύ μικρά (4,2% και 5% αντίστοιχα) και με το Επαρχείο Καρπάθου που εκλείπουν εντελώς.

4.6 Εργασιακή σχέση στο κύριο επάγγελμα

Το 44,6% των εργαζομένων στο κύριο επάγγελμα τους στο Νομό Δωδε-

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.5
Θέση στο κύριο επάγγελμα ανά Επαρχείο

κανήσου εργάζεται σε μόνιμη βάση, το 24,7% με σύμβαση ορισμένου χρόνου, το 11,5% με την ημέρα και το 8,4% με σύμβαση αορίστου χρόνου. Αυτό που μπορεί να επισημανθεί είναι ότι πάνω από το μισό εργατικό δυναμικό (53%) του Νομού εργάζεται σε μόνιμη και σταθερή βάση. Το 6,7% των εργαζομένων εργάζεται κατ' αποκοπή (με το κομμάτι), το 2,4% με σύμβαση έργου και, τέλος, το 1,4% με την ώρα.

Το 44,2% των εργαζομένων στο Επαρχείο Ρόδου στο κύριο επάγγελμα τους είναι μόνιμοι υπάλληλοι, το 26,6% έχει προσληφθεί με σύμβαση ορισμένου χρόνου, το 12,3% εργάζεται με ημερήσια αποζημίωση (ημερομίσθιο), το 8,3% απασχολείται με σύμβαση αορίστου χρόνου, το 5,5% εργάζεται κατ' αποκοπή (με το κομμάτι), το 1,7% είναι ωρομίσθιοι και τέλος το 1,4% είναι συμβασιούχοι έργου. Συνολικά το 52,5% των εργαζομένων απασχολείται σε μόνιμη και σταθερή βάση.

Στο Επαρχείο Κω το 33,7% των εργαζομένων έχει προσληφθεί με σύμβαση ορισμένου χρόνου, το 32,3% εργάζεται ως μόνιμο προσωπικό, το 11,3% εργάζεται κατ' αποκοπή (με το κομμάτι), το 8,4% απασχολείται με σύμβαση αορίστου χρόνου, το 7,7% είναι ημερομίσθιοι, το 5,1% συμβασιούχοι έργου και το 1,4% ωρομίσθιοι. Το 40,7% των απασχολούμενων εργάζεται σε μόνιμη και σταθερή βάση.

Το 59,1% των εργαζομένων στο Επαρχείο Καλύμνου απασχολείται σε μόνιμη βάση, το 14,6% εργάζεται με ημερήσια αποζημίωση, το 8,1% με σύμβαση αορίστου χρόνου, το 6,8% εργάζεται κατ' αποκοπή (με το κομμάτι), το 6,5% έχει προσληφθεί με σύμβαση ορισμένου χρόνου, το 2,9% με σύμβαση έργου και τέλος το 0,3% είναι ωρομίσθιοι. Το 67,2% απασχολείται σε μόνιμη και σταθερή βάση.

Το 74,4% των εργαζομένων στο Επαρχείο Καρπάθου έχει μόνιμη εργασιακή σχέση, το 11,6% σύμβαση ορισμένου χρόνου, το 9,3% σύμβαση αορίστου χρόνου και, τέλος, το 4,7% εργάζεται ημερομίσθια. Το 83,7% απασχολείται σε μόνιμη και σταθερή βάση.

Καταλήγοντας για την εργασιακή σχέση της κύριας εργασίας:

- Το 52,9% των εργαζομένων στο Νομό απασχολείται σε μόνιμη βάση. Υπάρχει μεγάλη διακύμανση ανάμεσα στα Επαρχεία. Το μεγαλύτερο ποσοστό μόνιμων εργαζομένων (83,7%) βρίσκεται στο Επαρχείο Καρπάθου, ακολουθεί το Επαρχείο Καλύμνου (67,2), το Επαρχείο Ρόδου (52,5%) και τελευταίο με μεγάλη διαφορά το Επαρχείο Κω (40,7%).
- Στο Επαρχείο Κω συναντιέται το μεγαλύτερο ποσοστό εργαζομένων συμβασιούχων ορισμένου χρόνου (33,7%), ενώ το μικρότερο αντίστοιχο ποσοστό στο Επαρχείο Καλύμνου (6,5%). Αποτέλεσμα που συνδυάζεται

και με τους τομείς της οικονομίας που έχουν αναπτυχθεί στα αντίστοιχα Επαρχεία.

- Στο Επαρχείο Κω εμφανίζεται το μεγαλύτερο ποσοστό εργαζομένων (11,3%) στο Νομό που εργάζεται κατ' αποκοπή (με το κομμάτι), ενώ το μικρότερο βρίσκεται στο Επαρχείο Ρόδου (5,5%).
- Στο Επαρχείο Καλύμνου βρίσκεται το μεγαλύτερο ποσοστό των ημερομίσθιων (14,6%), ενώ το μικρότερο στο Επαρχείο Καρπάθου (4,7%).

4.7 Εργασιακή σχέση στο δευτερεύον επάγγελμα

Όσον αφορά τη δεύτερη απασχόληση υπερτερεί στο Νομό η ευκαιριακή εργασία. Πιο συγκεκριμένα, το 36,8% απασχολείται με ημερήσια αποζημίωση, το 17,1% εργάζεται κατ' αποκοπή (με το κομμάτι), 9,9% είναι ωρομίσθιο προσωπικό, 10,9% συμβασιούχοι ορισμένου χρόνου και, τέλος, 3,4% συμβασιούχοι έργου. Με μόνιμη εργασιακή σχέση απασχολείται το 16,5% και με σύμβαση αορίστου χρόνου το 2,4%.

Το 36,4% αυτών που ασκούν δεύτερη εργασία στο Επαρχείο Ρόδου απασχολείται με ημερήσια αποζημίωση, το 18,2% με μόνιμη σύμβαση, το 14,5% εργάζεται κατ' αποκοπή (με το κομμάτι), 12,7% είναι ωρομίσθιοι, 10,9% εργάζονται με σύμβαση ορισμένου χρόνου, 1,8% με σύμβαση αορίστου χρόνου και, τέλος, 1,8% με σύμβαση έργου.

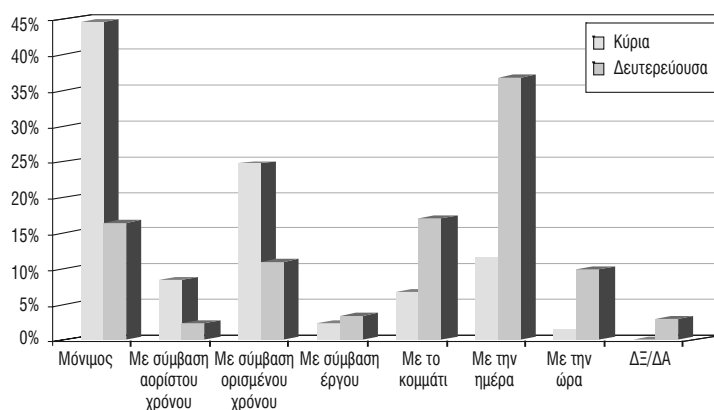
Το 37,5% των εργαζομένων που ασκούν δεύτερη εργασία στο Επαρχείο Κω απασχολείται με ημερομίσθια αποζημίωση, 25% με σύμβαση ορισμένου χρόνου, το 25% με σύμβαση έργου και, τέλος, 12,5% είναι ωρομίσθιο προσωπικό.

Το 38,9% των εργαζομένων του Επαρχείου Καλύμνου απασχολείται με ημερήσια αποζημίωση, το 33,3% εργάζεται κατ' αποκοπή (με το κομμάτι), το 16,7% έχει μόνιμη εργασιακή σχέση, το 5,6% εργάζεται με σύμβαση αορίστου χρόνου και το υπόλοιπο 5,6% με σύμβαση ορισμένου χρόνου.

Όπως διαπιστώνεται:

- Στο κύριο και στο δευτερεύον επάγγελμα η σύμβαση έργου κατέχει το μικρότερο ποσοστό της εργασιακής σχέσης του εργατικού δυναμικού.
- Στο δευτερεύον επάγγελμα επικρατεί η ευκαιριακή σχέση με μεγαλύτερο ποσοστό στο Επαρχείο Κω (100%) και μικρότερο ποσοστό στο Επαρχείο Καλύμνου (77,7%).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.6
Εργασιακή σχέση κυρίας και δευτερεύουσας εργασίας

4.8 Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας

Οι δέκα δυναμικότεροι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας του κυρίου επαγγέλματος στο Νομό Δωδεκανήσου είναι: τα ξενοδοχεία και εστιατόρια με ποσοστό 25,5%, το λιανικό εμπόριο (εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων) με 13,1%, ακολουθούν οι κατασκευές και η δημόσια διοίκηση-άμυνα

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.6
Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας κύριου επαγγέλματος Ν. Δωδεκανήσου

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Άτομα	Ποσοστό
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα	148	6%
Αλιεία, εκμετάλλευση ιχθυοτροφείων	52	2,1%
Κατασκευές	245	10%
Λιανικό εμπόριο εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων	321	13,1%
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	625	25,5%
Χερσαίες μεταφορές, μεταφορές μέσω αγωγών	64	2,6%
Βοηθητικές και συναφείς προς τις μεταφορές δραστ/τες	59	2,4%
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	183	7,5%
Εκπαίδευση	137	5,6%
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	102	4,2%

με 10% και 7,5% αντίστοιχα. Η γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα απασχολεί το 6%, η εκπαίδευση το 5,6% και η υγεία – κοινωνική μέριμνα το 4,2% του οικονομικά εργατικού δυναμικού. Στη συνέχεια και με μικρότερα ποσοστά βρίσκονται οι χερσαίες μεταφορές-μεταφορές μέσω αγωγών (2,6%), οι βοηθητικές και συναφείς προς τις μεταφορές δραστηριότητες (2,4%) και, τέλος, η αλιεία και εκμετάλλευση ιχθυοτροφείων (2,1%).

Ο κλάδος οικονομικής δραστηριότητας που επικρατεί στο Επαρχείο Ρόδου, και μάλιστα με μεγάλη διαφορά από τον αμέσως επόμενο, είναι αυτός των ξενοδοχείων και εστιατορίων με 27,5%. Ακολουθεί το λιανικό εμπόριο με 13,9% και οι κατασκευές με 10%. Η γεωργία και η κτηνοτροφία βρίσκονται στην τέταρτη θέση με ποσοστό 7,3%, ακολουθούν η δημόσια διοίκηση και άμυνα με 6,2% και η εκπαίδευση με 5,6%. Οι άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες, υγεία και κοινωνική μέριμνα, χερσαίες μεταφορές και βοηθητικές με τις μεταφορές δραστηριότητες κυμαίνονται από 3,5% μέχρι 2,5%. Όπως διαπιστώνεται και από τα παραπάνω κυριαρχούν οι κλάδοι που εντάσσονται στον τριτογενή τομέα με ποσοστό 59,7%.

Παρόμοια είναι και η κατάσταση που επικρατεί στο Επαρχείο Κω όσον αφορά τους δυναμικότερους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας. Ο κλάδος των ξενοδοχείων και εστιατορίων επικρατεί με μεγάλη διαφορά (28%) έναντι του επόμενου κλάδου, που είναι το λιανικό εμπόριο (11,9%). Ακολουθούν η δημόσια διοίκηση και άμυνα με 11,5%, οι κατασκευές με 7,4%

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.6 α

Ποσοστά κλάδων οικονομικής δραστηριότητας Επαρχείου Ρόδου

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Ποσοστό
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	27,5%
Λιανικό εμπόριο εκτός από εμπόριο αυτοκινήτων	13,9%
Κατασκευές	10,3%
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα	7,3%
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	6,2%
Εκπαίδευση	5,6%
Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες	3,5%
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	3,0%
Χερσαίες μεταφορές, μεταφορές μέσω αγωγών	2,5%
Βοηθητικές και συναφείς προς τις μεταφορές δραστηριότητες	2,5%

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.6β
Ποσοστά κλάδων οικονομικής δραστηριότητας Επαρχείου Κω

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Ποσοστό
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	28,0%
Λιανικό εμπόριο εκτός από εμπόριο αυτοκινήτων	11,9%
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	11,5%
Κατασκευές	7,4%
Εκπαίδευση	4,1%
Βοηθητικές και συναφείς προς τις μεταφορές δραστηριότητες	3,9%
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα	3,5%
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	2,8%
Χερσαίες μεταφορές, μεταφορές μέσω αγωγών	2,8%
Εμπόριο, συντήρηση και επισκευή οχημάτων- μοτοσ/τών λιανική	2,4%

και η εκπαίδευση με 3,9%. Οι βοηθητικές προς τις μεταφορές δραστηριότητες, η γεωργία – κτηνοτροφία, οι χερσαίες μεταφορές και η εμπορία, συντήρηση και επισκευή οχημάτων κυμαίνονται σε πολύ μικρά ποσοστά, από 3,9% έως 2,5%. Ο τριτογενής τομέας στο Επαρχείο (60,7%) υπερσχύει των άλλων τομέων. Η ίδια διαπίστωση ισχύει, αν συγκριθεί το συγκεκριμένο ποσοστό με το αντίστοιχο ποσοστό των υπολοίπων Επαρχείων.

Στο Επαρχείο Καλύμνου υπάρχει μια διαφορετική εικόνα, όσον αφορά τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας. Είναι το μοναδικό Επαρχείο στο οποίο δεν επικρατεί ο κλάδος των ξενοδοχείων και εστιατορίων. Πρώτος κλάδος είναι αυτός της υγείας και κοινωνικής μέριμνας με ποσοστό 12,7%. Ακολουθεί με μικρή διαφορά το λιανικό εμπόριο και οι κατασκευές με 12,3% το καθένα. Ο κλάδος των ξενοδοχείων και εστιατορίων είναι τέταρτος με 11,4%. Στη πέμπτη θέση βρίσκεται η αλιεία και η εκμετάλλευση ιχθυοτροφείων με 9,9% και έπεται η εκπαίδευση με 8,1% και η δημόσια διοίκηση και άμυνα με 6,9%. Οι άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες, η γεωργία – κτηνοτροφία και οι υδάτινες μεταφορές κυμαίνονται από 3,3% μέχρι 2,4%. Ο τριτογενής τομέας στο Επαρχείο φτάνει το 54,7%.

Ο κλάδος που υπερσχύει στο Επαρχείο Καρπάθου είναι αυτός των ξενοδοχείων και εστιατορίων (27,3%). Ακολουθεί η δημόσια διοίκηση και άμυνα με 10,4% και οι κατασκευές με 9,1%. Οι χερσαίες μεταφορές καλύπτουν το 7,8% και η γεωργία, κτηνοτροφία καθώς και το λιανικό εμπόριο το

6,5% το καθένα. Οι υδάτινες μεταφορές και οι άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες φτάνουν στο 5,2% και τέλος από 3,9% έχουν η εκπαίδευση και το εμπόριο, συντήρηση και επισκευή οχημάτων. Το 57,2% των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας ανήκει στον τριτογενή τομέα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.6γ
Ποσοστά κλάδων οικονομικής δραστηριότητας Επαρχείου Καλύμνου

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Ποσοστό
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	12,7%
Λιανικό εμπόριο εκτός από εμπόριο αυτοκινήτων	12,3%
Κατασκευές	12,3%
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	11,4%
Αλιεία, εκμετάλλευση ιχθυοτροφείων	9,9%
Εκπαίδευση	8,1%
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	6,9%
Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες	3,3%
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα	3,0%
Υδάτινες μεταφορές	2,4%

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.6δ
Ποσοστά κλάδων οικονομικής δραστηριότητας Επαρχείου Καρπάθου

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Ποσοστό
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	27,3%
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	10,4%
Κατασκευές	9,1%
Χερσαίες μεταφορές, μεταφορές μέσω αγωγών	7,8%
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα	6,5%
Λιανικό εμπόριο εκτός από εμπόριο αυτοκινήτων	6,5%
Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες	5,2%
Υδάτινες μεταφορές	5,2%
Εκπαίδευση	3,9%
Εμπόριο, συντήρηση και επισκευή οχημάτων- μοτοσ/τών λιανική	3,9%

Μπορούν να αναφερθούν οι παρακάτω επισημάνσεις:

- Η επικράτηση, με μεγάλη διαφορά από το αμέσως επόμενο, του κλάδου των ξενοδοχείων και εστιατορίων στα τρία Επαρχεία (Ρόδου, Κω και Καρπάθου). Από τα τρία Επαρχεία το μεγαλύτερο ποσοστό κατέχει η Κως (28%), ακολουθεί η Ρόδος (27,5%) και τέλος η Κάρπαθος (27,3%).
- Η διαφοροποίηση του Επαρχείου Καλύμνου ως προς τη διάρθρωση των κλάδων οικονομίας. Σε αντίθεση με τα άλλα Επαρχεία έχει συγκεντρωμένα τα μεγαλύτερα ποσοστά στους κλάδους της υγείας και κοινωνικής μέριμνας, του λιανικού εμπορίου και των κατασκευών.
- Ο κλάδος της γεωργίας – κτηνοτροφίας κυμαίνεται σε πολύ χαμηλά ποσοστά σε όλο το Νομό. Ξεκινά από 7,3% στο Επαρχείο Ρόδου και φτάνει το 3% στο Επαρχείο Καλύμνου.

Όσον αφορά τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας του δεύτερου επαγγέλματος υπερικύει στο Νομό η γεωργία, η κτηνοτροφία και η θήρα με 36,2%, ακολουθεί ο κλάδος των ξενοδοχείων και εστιατορίων με 19,8% και τέλος οι κατασκευές που απασχολούν το 9,2% των ατόμων που ασκούν σε δεύτερη εργασία. Στο Επαρχείο Ρόδου επικρατεί ο κλάδος της γεωργίας – κτηνοτροφίας (42%), ακολουθούν τα ξενοδοχεία και εστιατόρια (15,9%) και τέλος οι κατασκευές (8%). Στο Επαρχείο Κω ο κλάδος που υπερικύει στο δεύτερο επάγγελμα είναι και πάλι των ξενοδοχείων και εστιατορίων (25%). Ακολουθούν με ποσοστό 16,7% οι ψυχαγωγικές, πολιτιστικές, αθλητικές δραστηριότητες και οι δραστηριότητες στον τομέα παροχής υπηρεσιών. Στο Επαρχείο Καλύμνου το 31,8% απασχολείται στο κλάδο της γεωργίας – κτηνοτροφίας, το 31,8% στα ξενοδοχεία και εστιατόρια και το 13,6% στις κατασκευές. Στο Επαρχείο Καρπάθου, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, επικρατεί ο κλάδος των εκπαιδευομένων κατά 100%.

4.9 Εποχικότητα εργασίας

Το 65,20% των εργαζομένων του Νομού στην κύρια εργασία απασχολείται όλο το χρόνο, ενώ το 34,80% εποχικά. Από τους εποχικούς, 9,80% εργάζονται από τον Απρίλιο μέχρι τον Οκτώβριο, 7,40% από τον Μάιο μέχρι τον Οκτώβριο, 3,90% από τον Απρίλιο μέχρι το Νοέμβριο και 3,20% από τον Ιανουάριο μέχρι τον Ιούνιο. Κατά μέσο όρο οι εποχικά εργαζόμενοι απασχολούνται έξι με επτά μήνες το χρόνο, κυρίως τη θερινή περίοδο.

Όσον αφορά τη δεύτερη απασχόληση 52,90% των ατόμων εργάζονται καθόλη τη διάρκεια του χρόνου. Οι υπόλοιποι εποχικά, με μεγαλύτερη συ-

χνότητα πάλι τους θερινούς μήνες και για διάστημα 6 μηνών. Πιο συγκεκριμένα το 8,80% απασχολείται από τον Μάιο μέχρι τον Οκτώβριο, το 6,90% από τον Απρίλιο μέχρι τον Οκτώβριο, το 6,90% από το Μάιο μέχρι τον Αύγουστο και το 3,90% από τον Ιούνιο μέχρι το Δεκέμβριο.

Το 63,90% των εργαζομένων του Επαρχείου Ρόδου απασχολείται στην κύρια εργασία του όλο το χρόνο, το 11,20% εργάζεται από τον Απρίλιο μέχρι τον Οκτώβριο, το 9,70% από τον Μάιο μέχρι τον Οκτώβριο και το 4,5% από τον Απρίλιο μέχρι τον Νοέμβριο.

Το 59% των απασχολούμενων του Επαρχείου Κω εργάζεται σε 12μηνη βάση, ενώ οι υπόλοιποι εποχικά. Πιο συγκεκριμένα το 14,10% εργάζεται από τον Ιανουάριο μέχρι τον Ιούνιο, το 10,40% από τον Απρίλιο μέχρι τον Οκτώβριο, το 4,60% από τον Απρίλιο μέχρι το Νοέμβριο και το 4,10% από το Μάιο μέχρι τον Οκτώβριο.

Στο Επαρχείο Καλύμνου συναντάται το υψηλότερο ποσοστό εργαζομένων σε ετήσια βάση (79,90%) σε επίπεδο Νομού. Οι εποχικοί υπάλληλοι εργάζονται με ποσοστά 3,20% από τον Ιούνιο μέχρι το Δεκέμβριο, 2,90% από τον Ιανουάριο μέχρι το Σεπτέμβριο και 1,60% από τον Ιανουάριο μέχρι τον Αύγουστο.

Στο Επαρχείο Καρπάθου το 66,70% των εργαζομένων απασχολείται σε δωδεκάμηνη βάση στην κύρια εργασία του. Το 20% απασχολείται από τον Απρίλιο μέχρι τον Οκτώβριο, το 3,30% από το Μάιο μέχρι τον Οκτώβριο και το 3,30% από τον Ιούνιο μέχρι τον Οκτώβριο.

4.10 Ικανοποίηση από την εργασία

Το μεγαλύτερο ποσοστό των εργαζομένων του Νομού δήλωσε μέτρια ικανοποίηση από την εργασία που ασκεί. Συγκεκριμένα, το 58,1% και το 56,5% των εργαζομένων, τόσο στην κύρια όσο και στη δευτερεύουσα απασχόλησή τους αντίστοιχα, δήλωσαν μέτρια ικανοποιημένοι.

Το 28,1% του εργατικού δυναμικού από την κύρια απασχόλησή του και το 24,2% από τη δεύτερη απασχόληση εξέφρασαν μεγάλη ικανοποίηση. Αντίθετη εικόνα παρουσιάζεται στο βαθμό της μικρής ικανοποίησης από την απασχόληση. Το 16,6% των εργαζομένων δήλωσε μικρή ικανοποίηση από τη δεύτερη απασχόληση, ενώ μόλις το 8,9% από την κύρια απασχόληση του. Η ικανοποίηση από την κύρια εργασία για το 60,1% των εργαζομένων στο Επαρχείο Ρόδου είναι μέτρια, για το 26,4% μεγάλη, για το 8,1% μικρή και για το 4,8% είναι ανύπαρκτη. Όσον αφορά τη δεύτερη εργασία το 57,9% αι-

σθάνεται μέτρια ικανοποίηση, το 23,7% μεγάλη, το 17,1% μικρή και το 1,3% καθόλου.

Στο Επαρχείο Κω το 60,7% των εργαζομένων ικανοποιείται μέτρια από την κύρια εργασία του, το 29,1% αισθάνεται μεγάλη ικανοποίηση και το 16,7% μικρή. Το 3,5% δεν ικανοποιείται καθόλου από την απασχόλησή του. Για τη δεύτερη εργασία το 63,6% των εργαζομένων δήλωσε μέτρια ικανοποίηση και το 36,4% μεγάλη.

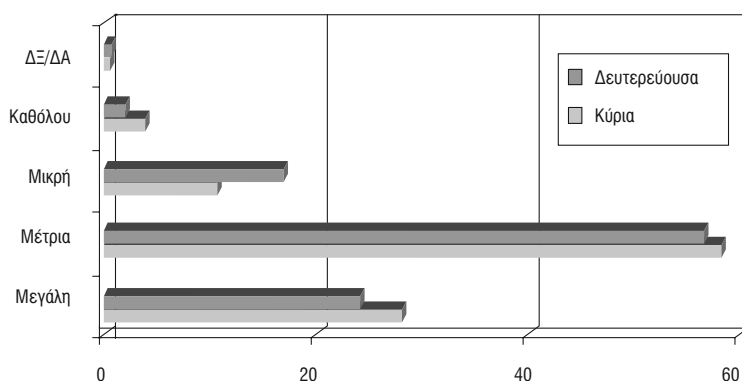
Στο Επαρχείο Καλύμνου, σε σύγκριση με τα άλλα Επαρχεία, μικραίνει το ποσοστό των εργαζομένων που δήλωσε μέτρια ικανοποίηση από τη κύρια εργασία του (47,8%) και αυξάνεται το ποσοστό της μεγάλης ικανοποίησης (29,9%). Το 16,7% δήλωσε μικρή ικανοποίηση και το 5,7% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού δήλωσε ότι η απασχόληση του δεν του προσφέρει καμία ικανοποίηση. Διαφοροποίηση υπάρχει και στις απαντήσεις για την ικανοποίηση που απορρέει από τη δεύτερη απασχόληση. Το 47,1% απάντησε μέτρια, το 23,5% μικρή, το 17,6% μεγάλη, το 5,9% καθόλου και το 5,9% δεν ξέρω-δεν απαντώ.

Στο Επαρχείο Καρπάθου το 53,3% των εργαζομένων δήλωσε μεγάλη ικανοποίηση από την κύρια εργασία του, το 38,3% μέτρια και το 8,3% μικρή. Για τη δεύτερη εργασία δεν δίνεται καμία απάντηση.

Από τα παραπάνω γίνεται αντιληπτό ότι:

- Η ικανοποίηση από την κύρια εργασία είναι μέτρια για τους περισσότερους εργαζόμενους στα Επαρχεία Ρόδου, Κω και Καλύμνου. Μόνο στο Επαρχείο Καρπάθου, πάνω από τους μισούς εργαζόμενους (53,3%) δήλωσαν μεγάλη ικανοποίηση από την εργασία τους.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.7
Ικανοποίηση από κύρια και δευτερεύουσα εργασία

- Η ικανοποίηση από τη δεύτερη εργασία είναι και πάλι για τους περισσότερους εργαζόμενους μέτρια.

4.11 Δείκτες αγοράς εργασίας: Ανεργία²

Οι «δείκτες» αγοράς εργασίας³ περιγράφουν με συνοπτικό τρόπο την κατάσταση απασχόλησης/ανεργίας, καθώς και τη συμμετοχή ή μη συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό των ατόμων που βρίσκονται σε εργάσιμη ηλικία (15-64 ετών). Είναι φανερό ότι όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης μη συμμετοχής (αδράνειας) στο εργατικό δυναμικό του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας, τόσο μεγαλύτερο είναι το εν δυνάμει εργατικό δυναμικό της εκάστοτε εξεταζόμενης πληθυσμιακής ομάδας.

Πιο αναλυτικά, οι δείκτες αγοράς εργασίας είναι:

- Ποσοστό(λόγος) απασχόλησης= απασχολούμενοι/πληθυσμός εργάσιμης ηλικίας x100
- Ποσοστό ανεργίας= άνεργοι/εργατικό δυναμικό x100
- Ποσοστό συμμετοχής= εργατικό δυναμικό/πληθυσμός εργάσιμης ηλικίας x 100
- Ποσοστό μη συμμετοχής(αδράνειας)= πληθυσμός εργάσιμης ηλικίας-εργατικό δυναμικό/πληθυσμός εργάσιμης ηλικίας x 100

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 4.7, όπου παρουσιάζονται οι δείκτες απασχόλησης, ανεργίας, συμμετοχής και μη συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό του συνολικού πληθυσμού (15-64 ετών) στο σύνολο του νομού προκύπτουν σημαντικές διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις γυναίκες και τους άνδρες. Το φύλο αποδεικνύεται ότι παίζει καθοριστικό ρόλο στην απασχόληση του εργατικού δυναμικού. Αυτό φαίνεται καθαρά από την ανάλυση που ακολουθεί:

2. Ο ορισμός της ανεργίας που χρησιμοποιείται στην έρευνα είναι αυτός του αυτοπροσδιορισμού των ερωτωμένων. Ο συγκεκριμένος ορισμός αποτυπώνει καλύτερα την κοινωνική πραγματικότητα, αλλά ενδέχεται να δίνει ελαφρώς μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας σε σχέση με τον ορισμό της ΕΣΥΕ, ο οποίος αποτυπώνει την κατάσταση ανεργίας με βάση συγκεκριμένους περιορισμούς όσον αφορά την διάρκεια της προηγούμενης απασχόλησης του ερωτωμένου.

3. Αναλυτική παρουσίαση των «δεικτών» αγοράς εργασίας στο Καραντινός Δ., (1988), «Ανοικτή ανεργία και αστικές αγορές εργασίας», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, τεύχ. 70, σ. 65-74.

- Ποσοστό απασχόλησης: Το συνολικό ποσοστό απασχόλησης είναι 55,74%. Το αντίστοιχο ποσοστό των ανδρών υπερβαίνει τις 69 και των γυναικών τις 40 ποσοστιαίες μονάδες. Η διαφορά των 28 περίπου ποσοστιαίων μονάδων είναι υψηλότερη στους άνδρες.
- Ποσοστό ανεργίας: Στο συνολικό πληθυσμό η ανεργία φτάνει στο 7,85%. Εάν συγκρίνουμε το ποσοστό αυτό της ανεργίας των τεσσάρων περιοχών της έρευνας με το αντίστοιχο πανελλαδικό ποσοστό μπορούμε να πούμε ότι βρίσκεται σε ικανοποιητικά επίπεδα. Όμως η διαφορά στα δύο φύλα πλησιάζει τις 9 ποσοστιαίες μονάδες, αφού είναι 4,93% στους άνδρες και 13,02% στις γυναίκες.
- Ποσοστό συμμετοχής: Το ποσοστό συμμετοχής είναι 60,48% στο σύνολο. Στους άνδρες είναι 72,83% και στις γυναίκες 46,50%. Ανάμεσα στα δύο φύλα υπάρχει μία σημαντική διαφορά 26,33% υπέρ των ανδρών.
- Ποσοστό μη συμμετοχής: Το ποσοστό μη συμμετοχής είναι 39,52% στο σύνολο, 27,17% στους άνδρες και 53,50% στις γυναίκες. Η σημαντική διαφορά 26,33% είναι και πάλι η ίδια, όπως και στο ποσοστό συμμετοχής, με μόνη τη διαφορά ότι είναι υπέρ των γυναικών και όχι υπέρ των ανδρών.

Συμπερασματικά καταλήγουμε στα ακόλουθα:

1. Οι άνδρες εργάζονται σε μεγαλύτερη έκταση απ' ό,τι οι γυναίκες.
2. Οι γυναίκες εμφανίζουν τριπλάσιο ποσοστό ανεργίας σε σχέση με τους άνδρες. Το εύρημα αυτό επιβεβαιώνει την άποψη ότι οι γυναίκες αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες στην ανεύρεση εργασίας.
3. Όσο αυξημένο είναι το ποσοστό απασχόλησης τόσο μειωμένο είναι το αντίστοιχο ποσοστό της ανεργίας.
4. Η ίδια ακριβώς τάση υπάρχει και μεταξύ του ποσοστού συμμετοχής και μη συμμετοχής. Επισημαίνεται ότι οι γυναίκες εργάσιμης ηλικίας αποτελούν την κύρια πηγή εργατικού δυναμικού στο μέλλον τόσο γιατί εμφανίζουν χαμηλό ρυθμό απασχόλησης, όσο και γιατί ένα μεγάλο τμήμα του γυναικείου πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας παραμένει αδρανές μακριά από το εργατικό δυναμικό.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία των Πινάκων 4.7α έως 4.7δ όπου παρουσιάζονται οι δείκτες αγοράς εργασίας των τεσσάρων Επαρχιών, οι άνδρες είναι πολύ περισσότερο συνδεδεμένοι με την αγορά εργασίας από τις γυναίκες. Όμως αυτή η σημαντική διαφοροποίηση του βαθμού απασχόλησης δεν εμφανίζεται μόνο ανάμεσα στα δύο φύλα, αλλά ταυτόχρονα και ανάμεσα στους κατοίκους των τεσσάρων περιοχών που έγινε η έρευνα. Αυτό αποδεικνύεται από τους δείκτες απασχόλησης που ακολουθούν:

- Ποσοστό απασχόλησης: Στην Κω έχουμε το υψηλότερο ποσοστό (70,66%) απασχόλησης των ανδρών και στην Κάλυμνο το χαμηλότερο (64,51%). Η διαφορά του δείκτη των ποσοστών αυτών είναι 4,5 ποσοστιαίες μονάδες στις τέσσερις περιοχές. Το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών είναι πολύ περισσότερο διαφοροποιημένο από εκείνο των ανδρών, επειδή βρίσκεται σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα: Είναι 49,84% στην Κω, 43,36% στην Ρόδο, 27,27% στην Κάρπαθο και 24,65% στην Κάλυμνο. Η διαφορά ανάμεσα στις τέσσερις περιοχές της έρευνας είναι 25,19 ποσοστιαίες μονάδες.
- Ποσοστό ανεργίας: Ανάμεσα στα τέσσερα νησιά, η Κάλυμνος πλήττεται κυρίως με το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας (πάνω από 32% στις γυναίκες και 10% στους άνδρες). Σε αρκετά χαμηλότερα ποσοστά, τα οποία μειώνονται κατά το ήμισυ περίπου τόσο στους άνδρες όσο και τις γυναίκες, είναι και η ανεργία των κατοίκων της Καρπάθου. Ακόμα περισσότερο μειωμένα είναι και τα αντίστοιχα ποσοστά ανεργίας των κατοίκων της Ρόδου και πολύ περισσότερο ακόμη των κατοίκων της Κω. Η Κω έχει το χαμηλότερο δείκτη ανεργίας (2,97% στους άνδρες και 4,85% τις γυναίκες) από όλες τις άλλες περιοχές.
- Ποσοστό συμμετοχής: Τα ποσοστά συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό ακολουθούν την ανοδική τάση των ποσοστών της απασχόλησης των αν-

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7

Δείκτες αγοράς εργασίας του συνολικού πληθυσμού (15-64 ετών), Ν. Δωδεκανήσου

Δείκτες	Άνδρες	Γυναίκες	Γενικό σύνολο
Ποσοστό απασχόλησης	69,24	40,45	55,74
Ποσοστό συμμετοχής	72,83	46,50	60,48
Ποσοστό ανεργίας	4,93	13,02	7,85
Ποσοστό μη συμμετοχής	27,17	53,50	39,52

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7α

Δείκτες αγοράς εργασίας του συνολικού πληθυσμού (15-64 ετών), Επαρχείο Ρόδου

Δείκτες	Άνδρες	Γυναίκες	Γενικό σύνολο
Ποσοστό απασχόλησης	70,66	43,36	57,79
Ποσοστό συμμετοχής	73,77	48,74	61,96
Ποσοστό ανεργίας	4,21	11,02	6,73
Ποσοστό μη συμμετοχής	26,23	51,26	38,04

δρών και των γυναικών. Έτσι, τα ποσοστά απασχόλησης των ανδρών κυμαίνονται στις τέσσερις περιοχές από 70% στην Κάρπαθο μέχρι 73,77% στη Ρόδο (διαφορά 3,77 ποσοστιαίες μονάδες). Τα αντίστοιχα ποσοστά των γυναικών βρίσκονται μεταξύ 32,47% στην Κάρπαθο μέχρι 52,38% στην Κω (η διαφορά αυξάνεται στις 19,90 ποσοστιαίες μονάδες). Η διαφορά των ποσοστών ανάμεσα στα δύο φύλα αρχίζει από 18,72% στην Κω και φτάνει στο 37,53% στην Κάλυμνο. (Η μειωμένη διαφορά του 18,81% αφορά τις γυναίκες).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7β

Δείκτες αγοράς εργασίας του συνολικού πληθυσμού (15-64 ετών), Επαρχείο Κω

Δείκτες	Άνδρες	Γυναίκες	Γενικό σύνολο
Ποσοστό απασχόλησης	69,00	49,84	60,89
Ποσοστό συμμετοχής	71,10	52,38	63,17
Ποσοστό ανεργίας	2,97	4,85	3,62
Ποσοστό μη συμμετοχής	28,90	47,62	36,83

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7γ

Δείκτες αγοράς εργασίας του συνολικού πληθυσμού (15-64 ετών), Επαρχείο Καλύμνου

Δείκτες	Άνδρες	Γυναίκες	Γενικό σύνολο
Ποσοστό απασχόλησης	64,51	24,65	44,52
Ποσοστό συμμετοχής	71,83	36,41	54,07
Ποσοστό ανεργίας	10,20	32,31	17,66
Ποσοστό μη συμμετοχής	28,17	63,59	45,93

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7δ

Δείκτες αγοράς εργασίας του συνολικού πληθυσμού (15-64 ετών), Επαρχείο Καρπάθου

Δείκτες	Άνδρες	Γυναίκες	Γενικό σύνολο
Ποσοστό απασχόλησης	66,25	27,27	47,13
Ποσοστό συμμετοχής	70,00	32,47	51,59
Ποσοστό ανεργίας	5,36	16,00	8,64
Ποσοστό μη συμμετοχής	30,00	67,53	48,41

- Τα ποσοστά της μη συμμετοχής (αδράνειας) ακολουθούν την ανοδική τάση της ανεργίας. Η διακύμανσή τους στις τέσσερις περιοχές αρχίζει για τους άνδρες από 26,23% στη Ρόδο και φτάνει το 30% στην Κάρπαθο. Για τις γυναίκες τα αντίστοιχα ποσοστά αυξάνονται από 47,62% στην Κω μέχρι 67,53% στην Κάρπαθο. Εξάλλου η διαφορά των ποσοστών των τεσσάρων περιοχών ανάμεσα στα δύο φύλα ταυτίζεται με εκείνη του ενεργητικού ρυθμού. Η διαφορά είναι ότι η μείωση (18,81%) αφορά τους άνδρες και όχι τις γυναίκες. Με άλλα λόγια, τα ποσοστά αδράνειας των ανδρών δεν παρουσιάζουν έντονες διακυμάνσεις ανάμεσα στα Επαρχεία, ενώ τα αντίστοιχα των γυναικών εκτός του ότι είναι σχεδόν διπλάσια από τα ποσοστά αδράνειας των ανδρών κυμαίνονται σημαντικά ανάμεσα στα Επαρχεία με ακραίες τιμές στα Επαρχεία Καλύμνου και Καρπάθου όπου η πλειονότητα των γυναικών εργάσιμης ηλικίας είναι εκτός εργατικού δυναμικού. Το εύρημα αυτό υπονοεί ότι υπάρχουν κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες που «κρατούν» τις γυναίκες μακριά από την επαγγελματική ζωή με συνέπεια –εκτός των άλλων– την μη απόκτηση εισοδήματος. Παρ' όλα αυτά, σε όρους εν δυνάμει εργατικού δυναμικού τα δύο Επαρχεία έχουν μεγάλα περιθώρια αύξησης των ρυθμών απασχόλησης των γυναικών και αυτός φαίνεται να είναι ένας σημαντικός στόχος της πολιτικής για την αγορά εργασίας, η επίτευξη του οποίου θα βελτιώσει την κοινωνική και οικονομική υπόσταση των νοικοκυριών των δύο Επαρχείων.

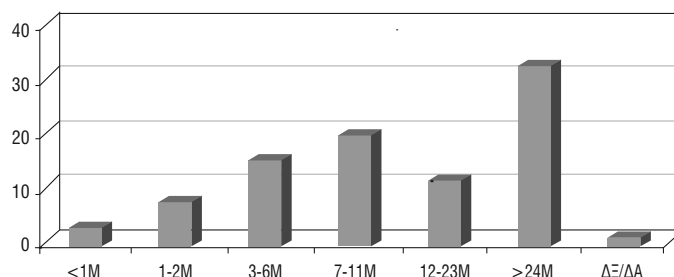
4.12 Διάρκεια ανεργίας

Από τα 192 άτομα που δήλωσαν άνεργα στο Νομό, τα 66 (ποσοστό 34,4%) δεν εργάζονται για περισσότερο από 24 μήνες, τα 42 (ποσοστό 21,7%) είναι άνεργα 7 με 11 μήνες, τα 34 (ποσοστό 17,5%) από 3 μέχρι 6 μήνες, 25 άτομα (ποσοστό 13,1%) δήλωσαν άνεργα για 12-23 μήνες, 15 άτομα (ποσοστό 7,7%) για 1-2 μήνες και, τέλος, 7 άτομα (ποσοστό 3,6%) για λιγότερο από ένα μήνα. Το 2% δεν απάντησε.

Στο Επαρχείο Ρόδου το μεγαλύτερο ποσοστό (35,9%) είναι άνεργοι για διάστημα περισσότερο από 24 μήνες. Το 22,3% είναι άνεργοι από 7 έως 11 μήνες, το 14,6% από 3 έως 6 μήνες, το 10,7% από 1 έως 2 μήνες, το 9,7% από 12 έως 24 μήνες και, τέλος, το 5,8% για διάστημα λιγότερο από ένα μήνα.

Στο Επαρχείο Κω το 41,2% των ανέργων δεν έχουν εργαστεί για διάστημα περισσότερο από 24 μήνες, το 35,3% από 12 έως 23 μήνες, το 17,6% από 7 έως 11 μήνες και το 5,9% από 3 έως 6 μήνες.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.8
Μήνες ανεργίας Ν. Δωδεκανήσου

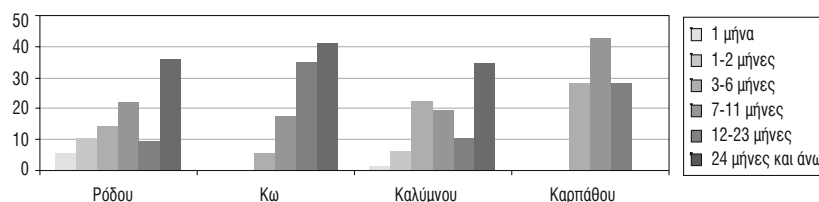
Και στο Επαρχείο Καλύμνου οι περισσότεροι άνεργοι (34,8%) έχουν να εργαστούν για διάστημα περισσότερο από 24 μήνες. Το 22,7% είναι άνεργοι από 3 έως 6 μήνες, το 19,7% από 7 έως 11 μήνες, το 10,6% από 12 έως 23 μήνες, το 6,1% από 1 έως 2 μήνες και το 1,5% για διάστημα λιγότερο από μήνα. Το 4,5% δεν απάντησε στην ερώτηση.

Τέλος, στο Επαρχείο Καρπάθου οι περισσότεροι άνεργοι (42,8%) δεν εργάζονται για διάστημα από 7 έως 11 μήνες. Το 28,6% από 3 με 6 μήνες και το υπόλοιπο 28,6% από 12 έως 23 μήνες.

Παρατηρείται λοιπόν ότι:

- Στα Επαρχεία Ρόδου, Κω και Καλύμνου το μεγαλύτερο ποσοστό είναι μακροχρόνια άνεργοι, και μάλιστα για διάστημα μεγαλύτερο των 2 χρόνων. Στο Επαρχείο Καρπάθου το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων δεν εργάζεται για διάστημα 7 έως 11 μηνών.
- Οι περισσότεροι μακροχρόνια άνεργοι βρίσκονται στο Επαρχείο Κω. Συγκεκριμένα το 76,5% των ανέργων του Επαρχείου δεν έχει απασχοληθεί για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.9
Μήνες ανεργίας ανά Επαρχείο

4.13 Λόγοι ανεργίας

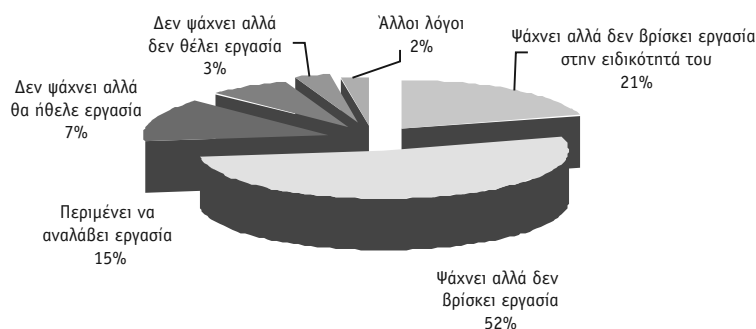
Σύμφωνα με το 52,17% των ατόμων του Νομού που δήλωσαν άνεργα, ο κύριος λόγος ανεργίας είναι η έλλειψη θέσεων εργασίας. Το 20,55% δήλωσε ότι δεν βρίσκει εργασία σχετική με την ειδικότητά του. Το 14,62% περιμένει να αναλάβει εργασία και το 7,11% δεν ψάχνει, αλλά θα ήθελε να εργαστεί και, τέλος, το 3,16% δεν ενδιαφέρεται καθόλου να βρει εργασία.

Το 54,20% των ανέργων του Επαρχείου Ρόδου ψάχνει, αλλά δεν βρίσκει εργασία. Το 16,79% δεν βρίσκει εργασία στην ειδικότητά του, το 15,27% περιμένει να αναλάβει εργασία και το 6,87% δεν ψάχνει αλλά θα ήθελε εργασία. Τέλος το 3,05% δεν ψάχνει και δεν θέλει εργασία και το 3,82% ανέφερε άλλους λόγους. Παρατηρείται ότι πάνω από το μισό πληθυσμό των ανέργων δεν βρίσκει εργασία, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό περιμένει να αναλάβει εργασία με την έναρξη της θερινής περιόδου.

Στο Επαρχείο Κω το 39,13% των ανέργων αδυνατεί να βρει εργασία στην ειδικότητά του, το 21,74% ψάχνει αλλά δεν βρίσκει, το 21,74% περιμένει να αναλάβει εργασία και το υπόλοιπο 17,39% δεν ψάχνει αλλά θα ήθελε εργασία. Και εδώ το ποσοστό των ανέργων που περιμένει να αναλάβει εργασία είναι υψηλό.

Το 55,21% των ανέργων ψάχνει αλλά δεν μπορεί να βρει απασχόληση στο Επαρχείο Καλύμνου, το 22,92% αναζητεί εργασία αλλά δεν βρίσκει στην ειδικότητά του, το 11,46% περιμένει να αναλάβει εργασία, το 5,21% δεν ψάχνει αλλά θα ήθελε εργασία και το 4,17% δεν ψάχνει και δεν θέλει εργασία. Τέλος, το 1,04% ανέφερε άλλους λόγους ανεργίας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.10
Λόγοι ανεργίας Ν. Δωδεκανήσου

Στο Επαρχείο Καρπάθου το 44,44% ψάχνει αλλά δεν βρίσκει εργασία, το 11,11% δεν μπορεί να βρει εργασία στην ειδικότητά του και το υπόλοιπο 44,44% περιμένει να αναλάβει εργασία.

Όσον αφορά τους λόγους ανεργίας παρατηρείται ότι:

- Πάνω από τους μισούς άνεργους στα Επαρχεία Ρόδου και Καλύμνου αναζητούν, αλλά δεν μπορούν να βρουν εργασία.
- Στο Επαρχείο Κω οι περισσότεροι άνεργοι δεν μπορούν να βρουν εργασία στην ειδικότητά τους.
- Στο Επαρχείο Καρπάθου ένα πολύ μεγάλο ποσοστό (44,44%, το μεγαλύτερο από όλα τα Επαρχεία) ήταν άνεργο τη συγκεκριμένη περίοδο που διεξάχθηκε η έρευνα, λόγω του ότι δεν είχε ξεκινήσει η θερινή τουριστική περίοδος και έτσι δεν είχε αναλάβει ακόμη εργασία.

4.14 Αιτίες ανεργίας

Το 46,01% των ανέργων στο Νομό είναι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας. Το 20,19% είναι άνεργοι, γιατί απολύθηκαν από την προηγούμενη εργασία τους και οι υπόλοιποι, 33,80%, ανέφεραν άλλες αιτίες, οι οποίες παρουσιάζονται στον Πίνακα 4.8.

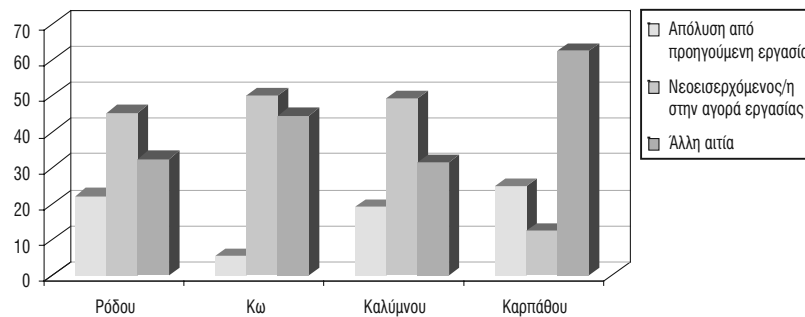
Το 45,30% των ανέργων του Επαρχείου Ρόδου είναι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας, το 22,22% απολύθηκαν από προηγούμενη εργασία τους και οι υπόλοιποι 32,48% ανέφεραν άλλες αιτίες.

Το 50% των ανέργων του Επαρχείου Κω είναι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας, το 5,56% απολύθηκαν από προηγούμενη εργασία τους και οι υπόλοιποι 44,44% ανέφεραν άλλες αιτίες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.8

Άλλες αιτίες ανεργίας	
Παραίτηση	Προβλήματα υγείας
Ηλικία	Ανικανοποίητος από προηγούμενη εργασία
Εποχική δουλειά	Παλιννόστηση
Περιμένει κάτι καλύτερο	Επετηρίδα
Εγκυμοσύνη	Θάνατος συγγενικού προσώπου
Ατύχημα	Κλείσιμο επιχείρησης
Ανατροφή παιδιών	

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.11
Αίτια ανεργίας ανά επαρχείο

Το 49,32% των ανέργων του Επαρχείου Καλύμνου είναι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας, το 19,18% απολύθηκαν από προηγούμενη εργασία τους και το υπόλοιπο 31,51% ανέφεραν άλλες αιτίες.

Το 12,50% των ανέργων του Επαρχείου Καρπάθου είναι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας, το 25% απολύθηκαν από προηγούμενη εργασία τους και οι υπόλοιποι 62,50% ανέφεραν άλλες αιτίες.

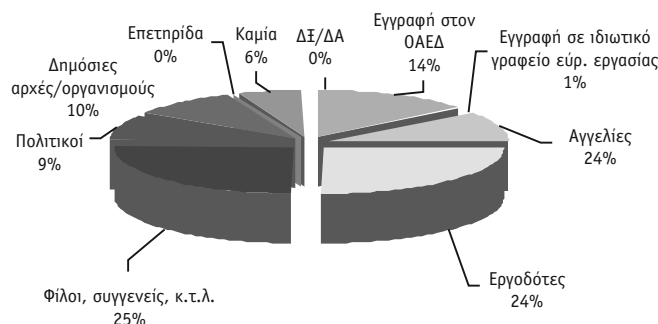
Παρατηρείται ότι:

- Το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων είναι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας. Το μεγαλύτερο ποσοστό συναντιέται στο Επαρχείο Κω (50%) και το μικρότερο (12,50%) στο Επαρχείο Καρπάθου.
- Το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων που απολύθηκαν από προηγούμενη εργασία βρίσκεται στο Επαρχείο Καρπάθου (25%) και το μικρότερο στο Επαρχείο Κω (5,56%).
- Το μεγαλύτερο πρόβλημα των ανέργων είναι η ένταξή τους για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας και η απόκτηση πείρας. Στη συνέχεια η επαγγελματική σταδιοδρομία είναι δεδομένη.

4.15 Ενέργειες ανεύρεσης εργασίας

Το 25,06% των ανέργων απευθύνθηκε στους εργοδότες άμεσα και ένα άλλο 25,06% στον κύκλο των γνωστών και συγγενών για εύρεση εργασίας. Το 14,29% γράφτηκε στους καταλόγους του ΟΑΕΔ, το 10,53% έψαξε μέσω αγγελιών για απασχόληση και το 9,77% αναζήτησε εργασία από δημόσιες αρχές και οργανισμούς. Σημαντικό είναι και το ποσοστό ανέρ-

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.12
Ενέργειες ανεύρεσης εργασίας

γων (8,77%) που αναζήτησε εργασία από πολιτικά πρόσωπα. Υπάρχει και ένα ποσοστό 5,5% που δεν προέβη σε καμία ενέργεια προκειμένου να βρει εργασία.

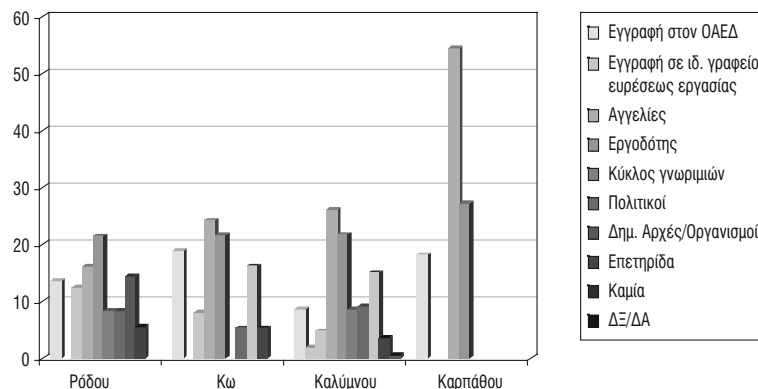
Το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων (21,48%) στο Επαρχείο Ρόδου απευθύνθηκε σε κύκλο γνωστών (φίλοι, γείτονες, συγγενείς κ.τ.λ.) προκειμένου να βρει εργασία, το 16,02% απευθύνθηκε άμεσα σε εργοδότες, το 14,45% περιμένει στην επετηρίδα για το διορισμό τους και το 13,67% γράφτηκε στους καταλόγους του ΟΑΕΔ για εξεύρεση εργασίας. Το 12,50% ψάχνει εργασία μέσα από αγγελίες, το 8,20% απευθύνθηκε σε πολιτικά πρόσωπα και το 8,20% σε δημόσιες αρχές και οργανισμούς. Τέλος, το 5,47% δεν έκανε καμία ενέργεια προκειμένου να απασχοληθεί.

Στο Επαρχείο Κω το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων (24,32%) απευθύνθηκε άμεσα σε εργοδότες για να βρει εργασία, το 21,62% σε φίλους, γνωστούς, συγγενείς, το 18,92% γράφτηκε στον ΟΑΕΔ και το 16,22% περιμένει τη σειρά του στην επετηρίδα. Το 8,11% ψάχνει εργασία μέσω αγγελιών και το 5,41% απευθύνθηκε σε δημόσιες αρχές και οργανισμούς. Τέλος, το 5,41% δεν έκανε καμία ενέργεια.

Στο Επαρχείο Καλύμνου το 26,06% απευθύνθηκε άμεσα σε εργοδότες, το 21,82% σε κύκλο γνωστών (φίλους, συγγενείς κ.τ.λ.) και το 15,15% περιμένει τη σειρά διορισμού του από την επετηρίδα. Το 9,09% απευθύνθηκε σε δημόσιες αρχές/οργανισμούς, το 8,48% γράφτηκε στον ΟΑΕΔ, το 8,48% απευθύνθηκε σε πολιτικούς, το 4,85% απάντησε σε αγγελίες, εφημερίδες κ.τ.λ., το 1,82% γράφτηκε σε ιδιωτικό γραφείο εύρεσης εργασίας και τέλος το 3,64% δεν έκανε καμία απολύτως ενέργεια.

Στο Επαρχείο Καρπάθου το 54,55% των ανέργων απευθύνθηκε σε εργο-

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.13
Ενέργειες ανεύρεσης εργασίας

δότες, το 27,27% σε κύκλο γνωστών (φίλοι, συγγενείς, γείτονες κ.τ.λ.) και τέλος το 18,18% γράφηκε στους καταλόγους του ΟΑΕΔ.

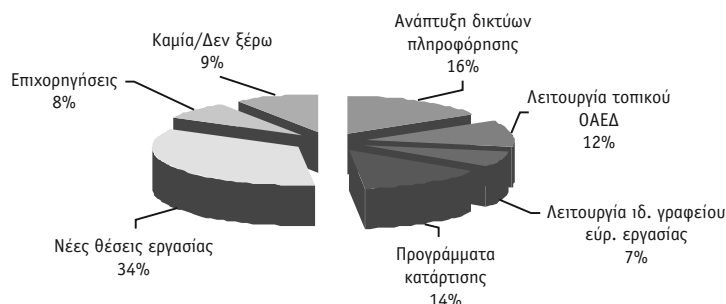
Καταλήγοντας διαπιστώνεται ότι:

- Το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων στα Επαρχεία Κω, Καλύμνου, Καρπάθου απευθύνθηκε άμεσα σε εργοδότες για εξεύρεση εργασίας. Στο Επαρχείο Ρόδου οι πιο πολλοί αναζήτησαν εργασία μέσω του κύκλου γνωστών τους (φίλοι, γείτονες, συγγενείς κ.τ.λ.).
- Το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων που ζήτησε στήριξη από τον ΟΑΕΔ βρίσκεται στο Επαρχείο Κω (18,92%) και το μικρότερο στο Επαρχείο Καλύμνου (8,48%).
- Σημαντικό ποσοστό (18,54%) αναζήτησε εργασία από πολιτικά πρόσωπα και δημόσιες αρχές/οργανισμούς σε όλο το Νομό.
- Οι ενέργειες ανεύρεσης εργασίας είναι «παραδοσιακές» και καλλιεργούν τις πελατειακές σχέσεις με τα πολιτικά πρόσωπα.

4.16 Ενέργειες και μέτρα καταπολέμησης της ανεργίας

Στην ερώτηση ποιες ενέργειες και μέτρα θεωρούνται απαραίτητα να γίνουν για την εύρεση εργασίας το 34,55% των ερωτηθέντων ζητούσε τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Το 16,06% πρότεινε την ανάπτυξη δικτύων πληροφόρησης και το 14,11% θεωρεί σημαντικό μέτρο την παροχή προγραμμάτων κατάρτισης. Το 11,68% ζήτησε λειτουργία τοπικού ΟΑΕΔ, το 7,79% επιχορήγηση για την έναρξη ιδίας επιχείρησης και, τέλος, το 6,57% λειτουργ-

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.14
Ενέργειες/μέτρα αντιμετώπισης ανεργίας

γία ιδιωτικών γραφείων εύρεσης εργασίας. Το 8,51% των ερωτηθέντων δεν πρότεινε τίποτα.

Το 33,82% των ερωτηθέντων του Επαρχείου Ρόδου θεωρεί αναγκαία τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για την αντιμετώπιση της ανεργίας, το 15,20% θεωρεί ως σημαντική ενέργεια την ανάπτυξη δικτύων πληροφόρησης, το 15,20% την παροχή προγραμμάτων κατάρτισης και το 14,71% την καλύτερη λειτουργία του τοπικού ΟΑΕΔ για την αντιμετώπιση της ανεργίας. Το 4,41% προτείνει τη λειτουργία ιδιωτικών γραφείων εύρεσης εργασίας και το 4,41% την επιχορήγηση για την έναρξη ίδιας επιχείρησης. Τέλος, το 12,25% δεν προτείνει καμία ενέργεια.

Στο Επαρχείο Κω το 46,67% των ερωτηθέντων θεωρεί απαραίτητη ενέργεια τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, το 26,67% τη δημιουργία δικτύων πληροφόρησης, το 10% την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών του ΟΑΕΔ, το 6,67% τη λειτουργία ιδιωτικών γραφείων εύρεσης εργασίας και, τέλος, το 6,67% την παροχή προγραμμάτων κατάρτισης.

Το 32,93% των ερωτηθέντων του Επαρχείου Καλύμνου προτείνει τη δημιουργία νέων θέσεων για την αντιμετώπιση της ανεργίας, το 14,37% την παροχή προγραμμάτων κατάρτισης, το 14,37% την επιχορήγηση για την έναρξη ίδιας επιχείρησης, το 13,77% την ανάπτυξη δικτύων πληροφόρησης, το 9,58% τη λειτουργία ιδιωτικών γραφείων εύρεσης εργασίας, και το 7,17% τη λειτουργία τοπικού ΟΑΕΔ. Το 7,78% δεν πρότεινε καμία ενέργεια/μέτρο.

Στο Επαρχείο Καρπάθου το 38,46% των ερωτηθέντων πρότεινε τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, το 30,77% την ανάπτυξη δικτύων πληροφόρησης, το 23,08% τη καλύτερη λειτουργία του ΟΑΕΔ και το 7,69% την παροχή προγραμμάτων κατάρτισης.

Κοινή διαπίστωση είναι η ανάγκη δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, η ανάπτυξη δικτύων πληροφόρησης, η παροχή προγραμμάτων κατάρτισης και η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών από τον ΟΑΕΔ.

4.17 Συμπεράσματα

Από την ανάλυση των πινάκων του παραπάνω κεφαλαίου καταλήγουμε στα ακόλουθα συμπεράσματα:

Ως προς τη διάρθρωση των κατηγοριών επαγγελματιών στην κύρια απασχόληση στο Νομό επικρατούν αυτές που ανήκουν στον τριτογενή τομέα, ακολουθούν του δευτερογενή και τέλος του πρωτογενή. Ειδικότερα, στον τριτογενή τομέα ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός απασχολείται ως μοντέλο, πωλητής και σε συναφή επαγγέλματα καθώς και στον τομέα παροχής προσωπικών υπηρεσιών. Στο δευτερογενή τομέα έχουν αναπτυχθεί κυρίως οι κατασκευές. Συναντώνται κυρίως τεχνίτες κτιρίων και χειριστές μηχανμάτων στην επικράτεια του Νομού, ωστόσο υπάρχει έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού στο μεταποιητικό και βιοτεχνικό τομέα (ξυλουργία, υφαντουργία, κεραμική κ.τ.λ.). Στον πρωτογενή τομέα, οι περισσότεροι γεωργοί βρίσκονται στα Επαρχεία Ρόδου και Καρπάθου, αλιείς στο Επαρχείο Καλύμνου, ενώ το ποσοστό των κτηνοτρόφων είναι πολύ μικρό (0,9%).

Ως προς τη διάρθρωση των κατηγοριών επαγγελματιών στη δεύτερη απασχόληση επικρατούν και πάλι αυτές που ανήκουν στον τριτογενή τομέα. Διαφοροποίηση παρατηρείται στη δεύτερη και τρίτη θέση που καταλαμβάνουν ο πρωτογενής και δευτερογενής τομέας αντίστοιχα.

Όσον αφορά τη θέση στο κύριο επάγγελμα, το 53,6% των εργαζομένων στο Νομό έχει σχέση εξαρτημένης εργασίας. Το ποσοστό αυτοαπασχολούμενων – ελεύθερων επαγγελματιών κυμαίνεται στο 25,9%, ενώ των εργοδοτών στο 6,8%. Μικρό είναι και το ποσοστό όσων εργάζονται σε οικογενειακή επιχείρηση χωρίς αμοιβή (3,8%). Σχετικά με τη *δεύτερη απασχόληση* το μεγαλύτερο ποσοστό κατέχουν οι αυτοαπασχολούμενοι (56,6%) και ακολουθούν οι ημερομίσθιοι.

Σταθερότητα παρουσιάζει η *εργασιακή σχέση στο κύριο επάγγελμα*, εφόσον το 52,9% των εργαζομένων απασχολούνται σε μόνιμη βάση. Αντίθετα στη *δεύτερη απασχόληση* επικρατεί η ευκαιριακή σχέση. Οι συμβάσεις έργου κατέχουν τόσο στην κύρια όσο και στη δευτερεύουσα απασχόληση το μικρότερο ποσοστό.

Οι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας του κύριου επαγγέλματος που

κυριαρχούν στο Νομό είναι τα ξενοδοχεία και εστιατόρια, το λιανικό εμπόριο και οι κατασκευές. Όσον αφορά το *δεύτερο επάγγελμα* υπερισχύει η γεωργία, η κτηνοτροφία και η θήρα, ακολουθεί ο κλάδος των ξενοδοχείων και εστιατορίων και, τέλος, οι κατασκευές.

Αναφορικά με την *εποχικότητα* της εργασίας, το 65,20% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολείται όλο το χρόνο και το 34,80% εποχικά στην *κύρια απασχόλησή* του. Το 52,90% των ατόμων που δήλωσε ότι ασκεί *δεύτερη απασχόληση* εργάζεται σε ετήσια βάση, ενώ οι υπόλοιποι εποχικά. Και στο κύριο και στο δευτερεύον επάγγελμα η εποχικότητα καλύπτει κυρίως τους θερινούς μήνες με διάρκεια από έξι έως επτά μήνες. Το μεγαλύτερο ποσοστό των εργαζομένων του Νομού δήλωσε μέτρια ικανοποίηση από τη κύρια (58,1%) και τη δευτερεύουσα (56,5%) απασχόλησή του.

Στο Νομό οι περισσότεροι άνεργοι δεν απασχολούνται για διάστημα παραπάνω από δύο χρόνια. Κύριος *λόγος ανεργίας* είναι η έλλειψη νέων θέσεων εργασίας και θέσεων εργασίας σχετικών με τις ειδικότητές τους. Οι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας (46,01%) αντιμετωπίζουν πιο έντονα στο Νομό το πρόβλημα εύρεσης εργασίας. Οι περισσότεροι από αυτούς αναζητούν απασχόληση απευθυνόμενοι άμεσα στους εργοδότες και σε κύκλο γνωστών και συγγενών, ενώ πιστεύουν ως δραστικά μέτρα για την καταπολέμηση της ανεργίας τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και την ανάπτυξη δικτύων πληροφόρησης.